

Plan mot diskriminering och kränkande behandling i skolan

Ede skola och Fritidshem

Upprättad 20230116

Ett systematiskt likabehandlingsarbete är ett målinriktat arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling hos alla elever som ingår i verksamhetsområde grundskola och grundsärskola.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola, förskoleklass och fritidshem.

Vår vision/mål

Alla elever och all personal ska känna sig trygga på vår skola och på fritidshemmet. Ingen form av kränkande behandling får förekomma. Tillsammans uppmärksammar vi och tar aktivt avstånd från diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning och annan kränkande behandling, såsom mobbning.

Om detta ändå sker är det skolans eller fritidshemmets ansvar att följa vår plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Planen gäller från 20230117

Planen gäller till

December 2023, eller tills en ny plan är upprättad.

Ansvariga för planen

Rektor/biträdande rektor.

Skollagen säger:

Skollagen (2010:800 1 kap 5§) säger att, var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Verksamheten ska utformas och överensstämja med demokratiska värderingar. Var och en som verkar i skolan skall främja aktning för vår gemensamma miljö.

Enligt skollagen ska huvudmannen även se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever (6 kap 7§).

Läroplanen säger:

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Förtydligande av de begrepp som förekommer i planen (bilaga 1).

Förankring av planen

Planen ska vara känd av all personal och alla elever på skolan. Den ska vara ett levande dokument och användas i det dagliga arbetet på skolan.

Mentor/klasslärare/informatör informerar om och går igenom planen med alla elever vid varje terminsstart.

Rektor/biträdande rektor informerar på personalmöten och i samband med föräldramöten.

Elevernas delaktighet

- Eleverna från förskoleklass till årskurs 9 besvarar Ede skolas egna trygghetsenkät.
- I de yngre åldrarna görs även en kartläggning där eleverna kan peka ut på en karta över skolområdet de platser som känns mer otrygga än andra.
- Inför utvecklingssamtalet fyller eleverna från förskoleklass – åk 9 i en enkät om trivsel och trygghet. Enkäten finns i Unikum.
- Värdegrundsfrågor diskuteras kontinuerligt i skolans vardagsarbete. (bilaga 2).

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Rektor informerar om planen på föräldramöten.
- Under utvecklingssamtalet går elev, vårdnadshavare och lärare igenom enkäten från Unikum.

Personalens delaktighet

- Enkätresultaten gällande Ede skolas trygghetsenkät analyseras, diskuteras och sammanställs av trygghetsgruppen. Resultaten redovisas för arbetslagen och elevhälsan som tar med sig underlaget i det årliga arbetet.

Plan för arbetet läsåret 22/23

- Trygghetsgrupp finns på skolan, bestående av representanter från varje arbetslag. Skolkurator är sammankallande i gruppen.
- Trygghetsgruppen skapar och ansvarar för utformning och innehåll av enkäter för åk F-5 och för åk 6-9. Återkoppling till arbetslagen sker via biträdande rektor och elevhälsateamet. Trygghetsgruppen ansvarar för att föra frågorna vidare till de olika arbetslagen och rektor ansvarar för att tid avsätts. Arbetslagen återkopplar till eleverna.
- Varje arbetslag skapar en egen handlingsplan utifrån resultaten i elevenkäten.
- Åtgärdstrappan för kränkning (bilaga 3) har reviderats och ett riktat aktivt arbete pågår tillsammans med personalen.
- Planen ska lyftas vid varje terminsstart på lämpligt möte tillsammans med personalen.

Utvärdering/Uppföljning trygghetsenkät åk F-5

Trygghetsgruppen har under v40 genomfört en enkätundersökning i åk F-5.

Av 231 elever har 197 elever svarat.

De frågor som behöver arbetas mer kring är:

- Otrygga platser på skolan, se över toaletterna och omklädningsrum.
- Skolgården.

Positivt:

- Att eleverna väl känner till värdegrunden och åtgärdstrappan.
- 96% anser att det finns vuxna på skolan som eleven kan vända sig till.

Utvärdering/Uppföljning trygghetsenkät åk 6-9

Trygghetsgruppen har under v. 40 genomfört en enkätundersökning i åk 6-9.

Av 245 elever har 209 elever svarat.

De frågor som behöver arbetas mer kring är att:

- Få eleverna mer involverade/delaktiga i skolans trygghetsarbete.
- Toaletter och omklädningsrum upplevs som otrygga.

- Arbeta mer med och förklara diskrimineringsgrunderna utifrån det som framkommit i enkäten gällande hudfärg och sexuell läggning.

Positivt:

- Enkäten beskriver att elever och lärare respekterar varandra (90%).
- 90,4% känner sig trygga på skolan.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor, biträdande rektor och personal.

Förebyggande och främjande arbete för den psykosociala arbetsmiljön och likabehandling

Alla som arbetar i skolan och i fritidshemmet ska bidra med att skapa trygghet, vi-känsla och trivsel för alla elever på Ede skola F-9 samt i fritidshemmet genom att:

- Medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen.
- I sin verksamhet bidra till att skolan och fritidshemmet präglas av solidaritet mellan människor.
- Arbeta mer med och förklara diskrimineringsgrunderna.
- Aktivt motverka trakasserier, diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper.
- I sitt dagliga arbete visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. (Lgr 11)
- Skapa en miljö där alla elever ska känna sig trygga i hela dagen.
- Skapa rutiner för åtgärder och uppföljning som är kända av alla, med målsättningen att arbetet ska ske så snabbt och effektivt som möjligt med tydlig ansvarsfördelning.

Förebyggande och främjande arbete mot konflikter och kränkande behandling

Förebyggande/främjande arbete/samtal pågår kontinuerligt med samtliga stadier och i fritidsverksamheten runt positiva och negativa uppträdanden och dess konsekvenser.

Aktiviteter i Förskoleklass – årskurs 5:

- Mentorstid/klassråd/elevråd.
- Samarbetsövningar.
- Sociala berättelser (att ta till vid behov när något har hänt, barnen blir delaktiga och kan tränas i att se andra lösningar).
- Etiska samtal i klassen.
- Under rasterna delas skolgården in i olika zoner med aktiva vuxna för att förhindra otrygga platser.
- Planerade rastaktiviteter
- Bussvärdar.

Aktiviteter på fritidshemmet

- Inslag av styrda aktiviteter och samlingar där personal aktivt deltar.
- Grupperingar utifrån elever och gruppers behov.
- Gemensamma aktiviteter där alla avdelningar deltar.

Aktiviteter i årskurs 6 – 9

- Att vid mentorstid, utvecklingssamtal och enskilda samtal med eleverna samtala kring om de själva eller någon upplevs vara utsatt.
- Samtal om allas rätt att vara trygga i skolan, pågående samt tas upp på utvecklingssamtal och mentorstid.
- Bussvärdar.
- Under läsåret genomförs olika klassöverskridande aktiviteter samt mentorsdagar där eleverna lär känna varandra under trivsamma former.

- Vuxentillsyn på raster, både ute och inne, håltimmar och i omklädningsrum.
- Klassråd och elevråd.
- Teambana /samarbetsövningar.

Insatser gällande Ede skola

- Alla barn är allas barn. Personalen agerar utan dröjsmål oavsett vilken arbetsenhet det gäller.
- I fritidshemmet finns information om veckans planerade aktiviteter synligt.
- Vuxen tillsyn elevens hela skoldag.
- Samtal kring betydelsen av begrepp och insatser för att skapa samsyn i arbetslagen och på skolan.
- Samarbete med den lokala elevhälsan.
- Gemensamma traditioner som t.ex. luciafirande, skoljoggen m.m.

Ansvarig

Personal/arbetslag/rektor/biträdande rektor.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret och följs upp i samband med revidering av planen.

Handlingsplan vid kränkning av elev

Ede skola

Förskoleklass, grundskola, fritidshem.

Policy

Alla elever ska känna sig trygga på vår skola. Ingen form av kränkande behandling får förekomma. Om detta ändå sker är det skolans ansvar att följa vår plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Handlingsplan vid kränkning av elev (Ede skolas åtgärdstrappa, bilaga 3)

Du har kränkt någon eller på annat sätt brutit mot skolans värdegrund.

STEG 1

Den vuxna som ser eller hör markerar eller pratar med dig.

Din mentor meddelas och om det handlar om kränkning kontaktas dina vårdnadshavare.

Markera datum för händelse direkt i elevens åtgärdstrappa.

Anmälan till huvudmannen enligt 6 kap § 10 via STELLA av den personal som agerat i händelsen.

Du har kränkt någon igen och bryter ännu en gång mot skolans värdegrund.

STEG 2

Din mentor/klasslärare gör en kartläggning av ärendet och behandlar det skyndsamt. Inom en vecka efter att ärendet inkommit skall åtgärder vidtas. Mentor genomför samtal med:

a/ den utsatte eleven.

b/ kamrater och andra som funnits runt situationen.

c/ den/de som utsatt elev för kränkning.

Samtalen genomförs om möjligt av två personal. Efter samtalet sammanfattas samtalet och dokumenteras av mentor.

Mentor informerar vårdnadshavare och EHT.

Uppföljning sker genom samtal med berörda elever för att konstatera att kränkning upphört. Mentor dokumenterar uppföljning samtalen och avslutar ärendet.

Rektor återkopplar till huvudmannen via STELLA.

Dokumentation förvaras i arkiv på expeditionen.

Du utsätter någon för upprepade kränkande behandling.

Du gör allvarliga överträdelser mot skolans värdegrund.

STEG 3

Om kränkningar fortsätter trots vidtagna åtgärder överlämnas ärendet till rektor som då ansvarar för fortsatt hantering. Rektor kallar till möte med mentor och representanter från Elevhälsa-teamet.

Du fortsätter med något i steg 3.

STEG 4

Du och dina vårdnadshavare kallas till EHM med mentor och rektor.

Eventuellt kontaktas socialtjänst.

Du fortsätter trots åtgärderna under steg 4.

STEG 5

Du kan bli avstängd i upp till två veckor.

Rektor planerar en lösning för dig i din skolsituation.

Byte av skola kan vara en lösning.

Personal kränker elev

Alla som på något sätt får kännedom om att en elev kränks av personal är skyldig att informera rektor omgående. Rektor ansvarar för utredning, åtgärder och dokumentation. Vidare ansvarar rektor att berörda parter informeras.

I händelse att rektor kränker elev ska detta anmälas direkt till huvudman.

Bilaga 1

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Den sjunde diskrimineringsgrunden som behandlar ålder är undantagen för förskoleklass, grundskola och fritidshem. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Missgynnande förutsätter någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudman eller personal som kan göra sig skyldig till diskriminering.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot diskriminering omfattar också personer som planera eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

En individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning

Religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Anna trosuppfattning innebär sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Funktionsnedsättning

Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom vid födseln har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Sex former av diskriminering

Direkt diskriminering

Elev behandlas sämre än annan elev i jämförbar situation.

Indirekt diskriminering

Elev missgynnas än annan elev i jämförbar situation på grund av regelverk som missgynnar vid tillämpning.

Bristande tillgänglighet

Elev missgynnas genom att nödvändiga anpassningar och hjälpmedel inte finns tillgängliga eller att eleven inte kan delta i aktiviteter och inläringssituationer som skolan erbjuder övriga elever.

Trakasserier

Elev eller grupp av elever behandlas illa, till exempel verbalt genom tillmälen och skämt, så att elev känner sig sårad, hotad eller dåligt behandlad.

Sexuella trakasserier

Oönskad fysisk kontakt, sexuella hänvisningar och inviter. Det kan också handla om sexuell jargong.

Instruktioner att diskriminera

En person instruerar andra, muntligt, i text eller genom andra media att utföra diskrimineringen.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. 10 (15)

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

Kränkande behandlingar kan utföras i skolan via telefon, internet och andra kommunikationsformer. I begreppet kränkande behandling inkluderas mobbning (prop. 2005/06:38, Trygghet, respekt och ansvar).

Mobbning är när en eller flera personer systematiskt, vid upprepade tillfällen under viss tid, trakasserar en annan person fysiskt, psykiskt eller båda delarna. Utfrysning och social isolering är en form av mobbning. En upprepad negativ handling är när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag (Skolverkets allmänna råd och kommentarer).

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Bilaga 2

Ede skolas Värdegrund**V ÄRDEFULL**

Alla är lika värda och förtjänar att bli sedda.

A NSVAR

Alla tar ansvar för att göra skolan så givande som möjligt så att alla kan utvecklas efter sin förmåga.

R ESPEKT

Vi lyssnar på varandra och använder ett vårdat språk. Vi respekterar varandras olikheter och bemöter varandra på ett hänsynsfullt sätt.

M ILJÖ

Vi är rädda om våra egna och andras saker och vi tar ansvar för att det är snyggt i gemensamma utrymmen.

T RIVSEL

Alla ska trivas i skolan och det är allas ansvar.

Bilaga 3

ÅTGÄRDSTRAPPA EDE SKOLA

